

25 январь, чоршанба, 1995 йил
Сотувда эркин нархда. № 18 (1020)

ЭНДИ ГАП ТАДБИРКОРЛАРИМИЗНИНГ СИДҚИДИЛДАН ИШЛАШИДА ҚОЛДИ

В ТАФТИ УРИБДИ

Баҳодир ОСТАНҚУЛОВ,
«Халқ сўзи» муҳбири.

A black and white photograph of two young men in an industrial setting. They are both wearing hard hats and light-colored work shirts. The man on the left is looking slightly to his right, while the man on the right is looking forward. The background shows a large industrial structure with vertical beams and some lighting fixtures.

лиард куб метрга яқин табиий газни турли хил чикиндилардан тозалаб истеъмолчиларга жўнатиш қувватига эга.

СУРАТДА: завод операторларидан Эркин Раҳмонов ва Умид Иброҳимов.

Ш. ШАРОПОВ олган сурат.

Тошкент шаҳри,
1995 йил 23 январь.

Ўзбекистон Республикаси
Президенти
И. КАРИМОВ.
Тошкент шаҳри,
1995 йил 23 январь

24 январь куни Ўзбекистон Республикаси Бош вазири ўринбосари, республика молия вазири Б. Ҳамидов Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг мамлакатимизда меҳмон бўлиб турган Роберт Маканик бошчилигидаги миссияси вакиллари билан учрашди.

билан БМТ ўртасидаги алоқаларни янада ривожлантириш билан боғлиқ масалалар юзасидан фикрлашиб олинди.

(Ÿ_{3A}).

газламанинг очилиш маросимида Туркия ва Франция мамлакатимиздаги фавқуллод ва мухтор элчи Эрдугон Айтун ва Жан-Поль Везиан иштирок қилди. Улар ўзбек халқ амалий санъатининг бетақрор ва қаршисида беҳад ҳаяжонда эканликларини билдиришди.

Ўқтам ДЎСТЁР,
«Халқ сўзи» муҳбири.

Тошкентнинг Юнусобод туманида, ички ишлар бошкармасининг катта залида фуқароларга тантанали ваъизда паспорт топириши маросими бўлди. Паспорт бўлими ходимлари бу талбирини фуқароларни тасдиқлайдиган янги ҳужжат эгалари учун чинакам байрамга айлантиришга ҳаракат қилишди. Бу ерга туман fax-рийдлари ва 16 ёшга тулган ўсмирлар тақриф этилди. Ту-

ман ички ишлар бошқарма-
си ходимлари тўпланган-

«МЕН – ЎЗБЕКИСТОН ФУКАРОСИМАН!»

ларга янги паспортнинг ху-
сусийлари ҳақида сўзлаб
бердилар. Бу ҳужжат барча
давлатлар томонидан тан
олинган бўлиб, аynи пайтда
халқаро паспорт ҳам ҳисоб-
ланади. Унинг эгаси зарур
визани олганидан сўнг икки
йил давомида ҳар қандай
мамлаткага бориш ҳуқуқига
эга бўлади. Ҳужжатнинг за-
рур муҳофаза белгилари бор.
Бу белгилар сохта паспорт

ясашига йўл қўймайди. Паспортни расмийлаштириш ва тўлдириш жараёни Германиядан сотиб олинган махсус машиналарда ба-
жарилди. Янги паспортни тайёрлаш чоғида барча хал-
қаро андозалар ҳисобга олинган. Ҳужжатда «ушбу паспортнинг эгаси Ўзбекис-

ЎЗБЕКИСТОН СИМАН!»

— Ўзбекистондек буюк
Ватаним Ғафурони эканим
билан фахрланаман, —
дейди меҳнат фахрийси,
Юнусобод туманидаги 15-
даҳа, «Ўзбекистон мустақил-
лиги» маҳалласи жамоат қў-
митасининг раиси Эгамна-
зар Қолиров. — Ота-онам

нинг орузи рўёбга чиқди. Улар фарзандлари мустақил мамлакатда яшашини исташарди. Паспорт ҳар қандай давлат истиқлолининг зарур белгисидир. Янги паспортни кўриб, барча қийинчиликларга қарамай тарққиёт ва равақ йўлидан дадил бораётган ҳалқим, мамлакатим билан фахрланиш тўғриси қонбинимизнинг ҳақиқатидир.

— Бугун мен учун баирим,
— дейди Беньков номидга
республикалар расмлик билим
юртининг ўқувчиси
Шохруҳ Сафоев. — Мен 16
хатта тўғилдим, хаттамда би-
ринчи марта паспорт олиш-
макча. Бу — мен учун унутил-
мас воқеа. Энди мен Ўзбе-
кистон фуқаросиман! Бу
шараф айни пайтда
хатта масъулият ҳам юк-
лайди. Паспорт олар экан-
ман, республикамиз фуқ-
ароси номига доғ туширмай
яшашим лозимлигини,
яшаш, меҳнатим билан она
юртинимнинг гуллаб-яшнаши-
га ҳисса қўйишим керакли-
гини тушунаман.

 $(\tilde{Y}_3A).$

ЯНГИЛИКЛАР

«Халқ сўзи» ва ЎзА мухбирлари хабар қилади

ЎЗБЕКИСТОН

ЖАҲОН

Хужайкон конидан қазиб олинаётган тўз энди республикамиз эҳтиёжини қондирибгина қолмай, балки хорижга ҳам чиқарилади. Бу ерда маҳсулотнинг 30 фоизини экспорт қилиш имкони мавжуд. Шу мақсадда қонда тузни қайта ишлаш ва унинг сифатини ошириш учун янги цех қурилиб, унга АҚШдан келтирилган асбоб-ускуналар ўрнатилмоқда.

Тўртқул. «Шўраҳон» жамоа ҳужалигида шакар ишлаб чиқарувчи кичик корхона ишга тушди. Қорақалпоғистонда ягона ҳисобланган лавлагини қайта ишловчи мазкур корхона бир кеча-кундузла 400 килограмм новвот, парварла, печакқанд, печенье, торт каби ширинликлар ишлаб чиқаради.

Риштон туманининг Амирбод қишлоғида истикомат қилувчи уста Валихон Ҳошимов ўз меҳнати орқасидан ел ўртасида обрў-эътибор топганлардан. У мана 10 йилдирки, халқ хунарамдчилигининг ноёб тури — ёғоч уймакорлиги ва наққошлик санъатини ривожлантиришга ўз услуби билан баҳоли қудрат ҳисса қўшаяпти.

Халқаро «Экосан» жамғармасы Тошкент вилояти бўлими тасарруфидagi Калифорния қизил чувалчанини кўпайтириш вa тарқатиш билан шуғулланаётган кичик корхоналар сони кўпаядиган бўлди. Янги корхона учун вилoят ҳoқимлиги Янгийўл туманидаги «Озод» жамoа хўжалигидан 1,5 гектар ер майdonи ажратди.

Жанубий Курил орол-ларидан Хоккайдого кел-ган делегация 1995 йилда Россия билан Япония ўр-тасида визасиз бори-кел-диларини ривожлантириш истиқболларини муҳокама қилади. Россия делегация-си таркибида Жанубий Ку-рил ва Курил туманлари губернаторлари Н. Поки-дин ҳамда Н. Першин ма-вжуд.

Миянмада (собик Бирма) ҳокимияти теласида турган куллар муҳолифатчилар раҳбари Су Жини мамлакатда янги конституция қабул қилингунига қадар уй қамоғида тутиб туриш ниятида эканини маълум қилди. РАТА-ТАСС ахборот маҳкамаси мухбирининг хабар беришича, янги конституцияни қарийб 3 йилдан сўнг қабул қилиш режалаштирилмоқда.

Бангладешда ички сий-
сий назият ёмонлашгани ва
мухолифатчи депутатлар-
нинг оммавий равишда исте-
фёго бериши сабабли 23
январь куни Даккада парла-
ментнинг фавқуллодда
сессияси иш бошлади. Му-
холифатдаги партиялар
давлатга биноан, мамла-
катда 3 кунлик япши иш
ташлан ва ҳукуматга
бўйсунмаслик компанияси
бўлиб чиқмоқда.

Лотин Америкасидаги наркоманияга қарши кураш жарафонида энг йирик исгеъмод бозори булган АҚШ бозорларини тула эгаллаш учун фаолият устуларини такомиллаштиримокда. Мексикадаги Наркотик моддалар контрбандадасига қарши кураш институти маърузасида қайд этилишича, Уган йили Марказий Америка ва Мексикадан наркотик моддаларини контрбанда мақсадларида олиб утиш ҳоллари жиддий равишда ўсган.

Қозғоғистон Президенти Нурсултон Назарбоев «Давлат бошқарувиининг самарадорлигини оширини ва Қозғоғистон Республикаси иқтисодийетиға чет эл сармоияларини жалб этиш жараёналарини тартибга солин чора-тадбирларни түғе-тирисида» фармон қабул қил-ди.

Фармонда республика Вазирлар Маҳкамаси шу йилнинг 1 апрелига қадар чет эл сармояларини жалб этиш ва сарфлаш юзасидан давлат дастурийни ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш учун Президентга тавсия этиши белгиланган.

Россия ёқилғи ва энергетика вазири Юрий Шафраник Чеченистондаги нефт секторини тиклаш учун тахминан 1,2 триллион рубль лозимдигини айтди.

Душанбе, Республика
хукумати Хатлон вилояти
конларида олтин қидириш
ва уни қазиб олиш билан
шугулланувчи Тожикист-
тон-Буюк Британия қўш-
ма корхонаси барпо эти-
лишини қўллаб-қувватла-
ди. Корхонанинг низоми
жағғармаси 6 миллион
АҚШ доллариини ташкил
этади.

• Рейд

Тошкент вилоятидаги айрим ўқув ва тарбия муассасалари ошхоналарида таомлар сифатига етарлича эътибор берилмаяпти.

Вилоят ўқув юртлири мактаб ва мактабгача тарбия муассасалари қошидаги ошхоналарда ўтказилган текширувлар ўқувчи ва тарбияланувчиларга белгиланган вақтда сифатли иссиқ овқат етказиб берилаётганлиги, уларда керакли идиш-товоқ, асбоб-ускуналар етарли эканлигини кўрсатди. Шу билан бирга болаларни овқатлантиришда камчиликларга ҳам йўл қўйилаётганлиги аниқланди. Жумладан, таомларнинг турлари каму нархи балинд, гоҳо болалар ҳақиқа хизмат қилиш ҳоллари содир бўлмоқда.

Бундан ташқари кўпгина ошхоналарда музлатгичлар, овқат пиширадиган электр қозон ва плиталар етишмаяпти, ходимлар вақтида тиббий кўрикдан ўтмаётганлиги, уларнинг сони кам. Масалан, Зангиота тумани Хонобод қишлоғида жойлашган 24-мактаб ошхонасида шпат тўлдирилмаган, 530 нафар ўқувчи ошпаз У. Тулеповнинг бир ўзи хизмат қилмоқда. Электр токи кўпинча бўлмайди, ўрнатилган газ плиталар эса суюлтирилган газ йўқлиги учун кўп вақтдан бери ишламапти. Икки музлатгичдан биттаси умуман ишламаган. Текши-

рув кунни сотувда фақат 38 дона гуручи гўмма ва саклаш хонасида 3316 сўмлик

хом ашё бўлган.

Пискент туманида 9 та мактаб ошхонаси текширилганда, улардан фақат биттасида иссиқ овқат тайёрлангани, қолганларида эса қандолатчилик маҳсулотлари келтирилиб сотилаётганлиги аниқланди. Сутли овқатлар ва сут маҳсулотлари болаларга берилмаган. Бундан ташқари текширилган мактабларда овқат тайёрлаш учун зарур бўлган электр қозонлар, совутигичлар ва бошқа асбоб ускуналарнинг кўп қисми ишламапти. Иккита мактабда синов харида ўтказилганда биттасида 31 тийин, иккинчисида 45 тийин харидор ҳақиқа хиз-

нат қилинганлиги, ўтказилган тафтилда 1000 сўмдан ошқик қамомад борлиги аниқланди.

Бу тумандаги болалар боғчаларида ҳам овқатланиш деярли яхши ташкил этилмаган. Тайёрланган таомларнинг сифати талабга жавоб бермайди. Улар асосан ҳар кун бир хил бўлиб болаларга совуқ ҳолатда берилмоқда. Текширилган бирор-

аёзолари томонидан тўлдирилмаган. Бундан ташқари ошхона ошпазлари Р. Турсунбоева ва Ф. Нишонбоевалар тиббий кўрикдан ўтмасдан ишлаётганлари аниқланди.

Чиноз ва Оққўрғон туман мактаб ошхоналари октябрь ва ноябрь ойларида ўқувчилар пахта йигим-теримида бўлганликлари сабабли ишламаган ва шу рўқач қили-

БОЛАЛАР ҲАҚИНИ «ТУЯ» ҚИЛАЁТГАНЛАР

та мактаб ёки боғча ошхонасида назорат комиссияси фаолият кўрсатмаган.

Янгийўл шаҳрида жойлашган Чехов номи 13-мактабда (ошпаз Абдурахмонова) таомнома бўйича 3 хил овқат — манта, котлет, сомса тайёрланиши керак эди, аслида фақат сомса тайёрланган. Тайёрланган 10 та ҳар бири 1 сўм 39 тийинлик сомса тарозидан тортиб кўрилганда, ҳақиқий вази 600 грамм ўрнига 525 грамм, яъни 75 грамм кам чиқди. Таом тайёрлаш технологияси ва тайёрланган овқатлар сифатини текшириб бориш учун тегишли журнал очилган бўлсада, у комиссия

ниб бошланғич синф ўқувчилари ҳам иссиқ овқат билан таъминланмаганлар.

Вилоятда жойлашган ўрта махсус ва олий ўқув юрларида фаолият кўрсатаётган анчагина умумий овқатланиш корхоналарининг иши ҳам талабга жавоб бермайди. Масалан, Бекобод педагогика билим юрти ошхонасида синов харида ўтказилганда бош ошпаз А. Каримов харидор ҳақидан 4 сўм 60 тийин уриб қолди. Қуйи Чирчиқ туманидаги 13-хунар-техника билим юртига қарашли ошхонада текшириш кунни фақат мастава ва биштекс тайёрланган. Ўқувчиларга берилган овқат

НОН ЦЕХИ ИШГА ТУШДИ

Наманган нон маҳсулотлари ишлаб чиқариш бирлашмасининг «Иссиқ нон» кичик корхонаси фойдаланишга топширилди. Бу кичик корхона Наманган шаҳрининг одам энг гавжум мавзесида жойлашгани кўпчилики мамнун этди. Эндиликда кўп минг сонли аҳоли ҳар кун иссиқ нондан баҳраманд бўлади.

— Нон маҳсулотлари ишлаб чиқарувчи жиҳозлар Германиядан келтирилган, —

дейди Наманган дон маҳсулотлари бирлашмаси бошлиғи Жобирхон Собитов. — Ун элашдан тортиб нон тайёр бўлганга қадар жараёнинг ҳаммаси механизацияланган. Бу ерда 22 хил турдаги нон маҳсулотлари ишлаб чиқарилади.

Ҳақиқатдан ҳам бу ерда сифатли, мазали нон маҳсулотлари тайёрлаш учун барча шароитлар яратилган. 2,5 тонна нон тайёрлашни бор йўғи 4 киши бажарапти. Наманган шаҳрида ана шундай корхонадан 5 та куриб, фойдаланишга топширилди.

А. МАДАТОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

• Ташаббус-94

ТАНЛОВ ЯНАДА ЖОНЛАНДИ

Ўзбекистон Президентининг яқинда эълон қилинган «Хусусий тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш ва рағбатлантириш тўғрисида»ги Фармони кичик ва ўрта бизнесни ривожлантириш мақсадида ўтказилаётган «Ташаббус-94» танловини янада жонлантириб юборди.

Кичик ва ўрта бизнесни ривожлантиришга кўмаклашувчи жамғарманинг Анди-

жон вилоят бошқармаси директори А. Абдурахмоновнинг таъкидлашича, ушбу ҳуж-

жат танловнинг обрўсини ва уни ўтказишга мутасадди элитан кишиларнинг масъулиятини оширди.

Вилоятда тадбиркорликка оид лойиҳаларнинг танловида жиддий ёндошилмоқда. Самарадор лойиҳаларни ишлаб чиқиш ва танлашда Ан-

дихон халқ ҳўжалиги институти олимлари яқиндан ёрдам бермоқдалар. Танловга тавсия этилаётган лойиҳалар ичида пахтани қайта ишлаш цехи қурилиши, гулчилик ҳўжалиги ташкил этиш, момиқ ишлаб чиқарадиган цех ва гишт заводи кабилар бор. Уларнинг баъзилари сараланиб, ҳаётга йўллама олади.

Пўлат ЮНУСОВ,
жамоатчи мухбиримиз.

ИССИҚХОНАДА ПИШИҚЧИЛИК

Усмон Юсупов туманидаги «Миришкор» жамоа-ширкат ҳўжалигида бундан бир неча йил муқаддам иссиқхона қурилиб, лимон ўстириш йўлга қўйилган эди. Лимон қўчатлари парвариши яхши ташкил этилгани учун тез ҳосилга кирди. Иссиқхона ходимлари ўтган йили 2 тонна лимон етиштириб, ҳўжалик меҳнат аҳли дастурхонига тортиқ қилишганди.

Айни кунларда иссиқхонада пишиқчилик. Бу ерда лимон узми қизғин борапти. Боғбонлар 4 тонна лимон етказиб бериш аҳди билан ишляптилар.

П. ГАДЮЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ЎЗБЕКИСТОН ХОРИЖИЙ САРМОЯЛАР УЧУН ОЧИК ИМКОНИЯТЛАР, КАФОЛАТЛАР, ИМТИЁЗЛАР

«Ҳеч бир мамлакат хорижий сармоясиз тараққиётга эришмаган. Ҳозир дунё бўйича 160 млрд. АҚШ доллари миқдоридида чет эл сармоясига айланди. Шундан бир қисмини Ўзбекистонга жалб этиш имкони борми? Бор! Биз билан ҳамкорлик қилишни истаган чет эл фирмалари, компаниялари кўп. Фақат ана шу имкониятлардан оқилона фойдаланиш керак».

Ислом Каримов
Ўзбекистон Республикаси Президенти.

«ОЧИҚ ЭШИКЛАР» СИЁСАТИ БОЗОР ИҚТИСОДИЁТИГА УТИШНИНГ АСОСИ

Ўзбекистон Республикасининг ҳудуди 447,8 минг квадрат километр, аҳолиси 22 миллиондан ошди, аҳолининг ўртача ёши 23,9 га тўғри келади.

Қўлай географик шарт-шароит ва иқлими, табиий ресурсларга бойлиги, аҳолисининг юксак маданий ва маънавий савияси Ўзбекистоннинг Ғарб ва Шарқ, Жануб ва Шимолни боғловчи ўзига хос марказ сифатида жаҳон ҳўжалик тизимига сингиб кетиши учун барча имкониятлар мавжудлигини кўрсатади.

Республика раҳбариятининг илчил ва пухта сиёсати, тинчлик ва тотувчилик саклашга қаратилган сий-ҳаракатлари бозор муносабатларига ўтишда муҳим роль ўйнамоқда. Ҳукуматнинг хорижий сармояларни иқтисодимизга жалб этиш борасида олиб бораётган ишлари ўз самараларини бераётди.

ХОРИЖИЙ САРМОЯЛАР ЎЗБЕКИСТОНДА

Ҳозир республикамизда 1400 дан ортиқ кўшма корхоналар ишлаб турибди. «Ньюмонт» «Кока-кола», «Пепси-кола» (АҚШ), «Ренк ксерокс» (Англия), «Мерседес-Бенц» (Олмония), «ДЭУ корпорейшн» (Курия Республикаси), «Бурсель» (Туркия), «Буллери» (Швейцария) каби жаҳонга машҳур фирмалар Ўзбекистонга ўз сармояларини далоли олиб кирмоқдалар.

Республика тамаки саноатини хусусийлаштириш муваффақиятли яқунлади. Бу соҳага дунёдаги энг йирик тамаки ишлаб чиқарувчи «БАТ Инвестментс» (Англия) компанияси 300 миллион АҚШ доллари сарфлайдиган бўлди.

ТАШҚИ ИҚТИСОДИЙ АЛОҚАЛАР

Бугунги кунда Ўзбекистон Республикаси билан АҚШ, Олмония, Фарангистон, Буюк Британия, Япония, Хитой, Туркия ва жаҳоннинг бошқа пешқадам давлатлари ўртасида мустаҳкам сиёсий-иқтисодий алоқалар мавжуд. Ўзбекистон жаҳондаги энг нуфузли халқаро ташкилотларга аъзо бўлиб кирмоқда.

Республика Миллий банки 157 йирик хорижий банклар билан мустаҳкам алоқа боғлаган.

САРМОЯЛАР ЖАЛБ ҚИЛИНАДИГАН АСОСИЙ ТАРМОҚЛАР
Хорижий сармоядорларга қўлай имкониятлар яратиб бериш учун республикада инвестиция дастури ишлаб чиқилган. Унда иқтисодиётнинг қўйидаги тармоқлари сармоиялар жалб этиладиган асосий соҳалар сифатида белгиланган:

- илор технологиядан фойдаланган ҳолда халқ истеъмоли маҳсулотлари ишлаб чиқариш;
- қишлоқ ҳўжалик маҳсулотларини қайта ишлаш;
- хом ашё-минерал ресурсларни қазиб олиш ва қайта ишлаб чиқаришнинг экологик жиҳатдан тоза усулларини йўлга қўйиш;
- ишлаб чиқариш корхоналарида табиати муҳофазаси қилиш тадбирларини амалга ошириш;
- саноат ва маъиш қишқирларини қайта ишлаш;
- радиотехника ва асбобсозлик саноати маҳсулотларини ишлаб чиқариш;
- хом ашё ва энергияларни тежайидан дастгоҳлар ишлаб чиқариш;
- замонавий ахборот ва телеалоқаларни тизимини ташкил этиш;
- дорин-дармонлар, либидей техника ва анжомлари ишлаб чиқариш;
- сайру саяҳат индустриясини ривожлантириш.

Республикада олиб борилаётган иқтисодий ислохотлар ва тадбир-

корликни ривожлантириш дастурига қўллаб чет давлатлар ва халқаро ташкилотлар бош қўшмоқдалар. БМТ, Умумжаҳон банки, Европа ҳамкорлик комиссияси, Германия техника маркази, АҚШ халқаро тараққиёт агентлиги ва бошқа ташкилотлар ана шулар жумласидандир.

КАФОЛАТЛАР ВА ИМТИЁЗЛАР

Республикада бозор иқтисодиётига ўтишнинг тўла ҳуқуқий асослари яратилган. Мулкни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш, тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш, ташқи иқтисодий алоқалар, хорижий сармоядорлар фаолиятининг кафолатлари, банклар, биржа фаолиятлари Ўзбекистон Республикаси қонунлари ва Президент фармонлари билан ҳуқуқий ҳимояланган. Ана шу қонунларга мувофиқ хорижий сармоядорларга қўйидаги кафолатлар берилган:

- сиёсат ўзгаришидан муҳофазаси қилиш (бу мақсадларда Ўзбекистонда «Ўзбекинвест» миллий сугурта компанияси ва 100 миллион АҚШ долларига тенг бошлангич капиталга эга бўлган «Ўзбекинвест Интернешнл» халқаро компанияси ташкил этилган);
- мулкни давлат тасарруфига олиш ва реквизиция қилишдан муҳофазаси қилиш;
- қонуний фаолият натижасида олинган фойда ва бошқа маблағларни чет эл валютасида хорижа олиб чиқиб кетишни кафолатлаш;
- мулкдорнинг хоҳишига қўра олинган фойдани республика ҳудудидан бошқа соҳани ривожлантиришга сарфлаш ёки қонунда маън этилмаган бошқа мақсадларда ишлатиш имкониятини бериш;
- агар кейин қабул қилинган қонунлар хорижий сармоядорларнинг мушкул аҳволида жалб қилинган бўлса, уларга 10 йил мобайнида сармоа ажратилган пайтдаги қонунлардан фойдаланиш ҳуқуқини беради;

— хорижий сармоядорлар ҳуқуқлари поймол этиладиган қонун-қондалар қабул қилинган тақдирда ҳукумат органлари (суд орқали) сармоядорларга етказилган зарарни тўлайдилар.

Хорижий сармоядорлар учун булардан ташқари бир қатор ҳуқуқий ва иқтисодий имтиёзлар берилган, жумладан:

- ўзлари ишлаб чиқарган маҳсулотларни лицензиясиз мамлакат ташқарисига олиб чиқиб кетиш;
- республикага олиб келинаётган товарларга божхона солиқлари солинмайди;
- хорижий сармоиялар ишлаб чиқаришни кенгайтириш ва технологияни тақомиллаштиришга сарфланаётган корхоналар даромадининг маълум қисмини солиқдан озод қилиш;
- хорижий жиёмонини ва ҳуқуқий шахсларни давлат мулкни хусусийлаштириш ишларида эркин қатнашуларига ҳамда уларга кўчмас мулк, хусусийлаштирилган корхоналарнинг акцияларини 100 фоизга бўлган миқдорда сотиб олишларига имкон бериш.

САРМОЯЛАР БОЗОРИ БИЛАН ШУҒУЛЛАНУВЧИ ИДОРЛАР

Хорижий сармоияларни жалб этишга ёрдам бериш ва бу ишларни мувофиқлаштириш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Вазиirlар Маҳкамасида сармоияларни жалб этишга ёрдам бериш қизмати, республика Давлат мулк қўмитасида эса Кўчмас мулк ва хорижий сармоиялар миллий агентлиги ташкил этилган.

Инвестиция фондалари ва банклар, сугурта компаниялари, республика фонд биржаси, кўчмас мулк биржаси, товар-хом ашё биржаси ва валюта биржаларидан иборат бозор инфраструктурасини ташкил этувчи институтлар мавжуд.

Қўшма корхоналарни рўйхатга олиш, аккредитациялаш, лицензия бериш, сугурта қилиш, солиқ, божхона хизмати, хусусийлаштириш ва молия масалалари билан қўйидаги муассасалар шугулланади:

Вазирлар Маҳкамаси

Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги

Давлат мулкни бошқариш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш давлат қўмитаси

Молия вазирлиги

Давлат солиқ қўмитаси (ДСҚ)

ДСҚ қошидаги божхона бош бошқармаси

Марказий банк

Ташқи иқтисодий алоқалар миллий банки

Ташқи ишлар вазирлиги

Кўчмас мулк ва хорижий сармоиялар миллий агентлиги (НАРУНИИ)

Республика фонд биржаси

Республика товар-хом ашё биржаси

Республика кўчмас мулк биржаси

«Ўзбекинвест» маҳаллий ва хорижий сармоияларни сугурта қилиш миллий компанияси

Хусусийлаштириш миллий инвестиция фонди

1995 ЙИЛГИ ВАЗИФАЛАР ВА АСОСИЙ ЙЎНАЛИШЛАР

Бу йилги давлат ва ҳудудий дастурларда хорижий мамлакатларнинг хусусийлаштириш борасидаги ютуқлари ва ўзимизда тўпланган тажрибалардан келиб чиқиб, хусусий сектор маҳсулотини ялпи республика ишлаб чиқариш ҳўжмининг 60 фоизига етказиш назарда тутилган.

Бунинг учун қўйидагилар амалга оширилади:

1. Хусусийлаштириш жараёни марказдан давлат мулк қўмитасининг ҳудудий бошқармалари томон кўчирилади.
2. Йирик бошқарув тизимларини майдалаштириб, рақобат вазиитини пухта қилтириш.
3. Тоғ-қон саноати, ёқилғи-энергетика мажмуи, пахтани қайта ишлаш саноати каби йирик тармоқларни давлат тасарруфидан

чиқаришга киришиш.

4. Йирик корхоналарни хусусийлаштиришни чуқурлаштириш.

5. Тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш борасидаги ишларни кучайтириш.

Эндиликда давлат тасарруфидан чиқарилаётган мулкларни кўпроқ хусусий мулк қилиб беришга алоҳида эътибор берилмоқда. Савдо ва хизмат кўрсатиш объектлари қуриш учун ерларни сотиш ҳам кенгайиб боради. Халқаро бизнесни ривожлантириш учун шаҳарларда офис, турак-жой, кичик корхона, магазин ва хизмат кўрсатиш объектлари бунёд этиш учун ер узок муддатли ижарага берилиши назарда тутилмоқда.

Кўчмас мулк ва қимматбаҳо қўғозлар бозорига жиддий эътибор берилди. Иккиламчи бозорлар ташкил қилинишга қириллади. Туғатилган ва инкирозга учраган корхоналарнинг мол-мулкларини

фақат кимовиди савдоси ёки танлов орқали сотилади.

Фонд бозори инфраструктурасини жадал суръатлар билан ташкил қилиш мақсадида инвестиция компаниялари ва фондалари, қимматбаҳо қўғозларни сотувчи магазинлар, клиринг ва агентлик тармоқлари, реклама фирмалари шакллантирилади. Ушбу тармоқларнинг ташкил этилиши майда инвесторларга танлаб олиш имкониятини беради, уларнинг маблағларини самарасиз ишларга сарфланшининг олдини олади.

1995 йилда хусусийлаштирилган корхоналарни қўллаб-қувватлаш ишлари қучайтирилади. Янги мулк эгаларига бериладиган қарз маблағлари ҳажми дастурлари ишлаб чиқилмоқда. Қишлоқ ҳўжалигига хорижий сармоияларни жалб қилиш ҳам қўзда тутилмоқда.

Транспорт воситаларини хусусий мулк қилиб сотиб бериш

тадбирлари кенг амалга оширилади. Туристлик комплексларни хусусийлаштириш ва бу ишга хорижий сармоияларни жалб этиш ишлари ҳам илчил бошланади.

Барча тармоқларда хусусийлаштириш жараёни олиб борилаётганда, ҳар галгидек меҳнат жамоалари ва ижтимоий имтиёзга эга бўлган ходимларга маълум имтиёзлар берилади. Янги иш жойлари очётган тадбиркорларнинг фаолиятлари рағбатлантирилади.

Пул маблағлари, қимматбаҳо қўғозларнинг айланшини тезлаштириш, ҳўжалик юртувчилар ўртасида тез ва сифатли алоқаларни йўлга қўйишнинг таъминлаш, республикага чет эл сармоядорларини жалб этиш мақсадида телекоммуникация ва компьютер тизимлари илчил жорий этиш борилади.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ КЎЧМАС МУЛК ВА ХОРИЖИЙ САРМОЯЛАР МИЛЛИЙ АГЕНТЛИГИ.

Норин тумани марказий поликлиникаси кулоқ, бурун, томоқ хасталиклари бўлими тиббий хамшираси Зулайхо Нургалиева ўзининг ширинсўханлиги, касбига моҳирлиги билан жамоада катта ҳурмат қазонган. У жамоат ишларида, тиббий билимларни халқ ўртаси-

да тарғибот қилишда ҳам фаол қатнашиб келаяпти.
СУРАТДА: тажрибали хамшира Зулайхо Нургалиева.

Т. ҲАМРОҚУЛ олган сурат.

• Халқ таълими

САЙЁТ ГИМНАЗИЯСИ

Қоракўл тумани Сайёт қишлоғидаги 5-ўрта мактаб ва Бухоро шаҳридаги олий ўқув юртлири ўқувчиларининг ўзаро ҳамкорлиги туфайли қишлоқда гимназия фаолият кўрсата бошлади.

Бу ерда биология, қишлоқ ҳўжалиги асослари ва экология соҳалари чуқур ўргатилаётди. Қолаверса, ўқув жараёни бир неча босқичдан иборат. 1-синфдан 7-синфгача бўлган ўқувчилар гимназиянинг тайёрлов синфиди таълим олишса 8-11-синфлар асосий саналади. Бундан ташқари болаларга иқтисодий билимлар ҳам ўргатишмоқда.

Манон ОТАБОЙ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Республика Вазирлар Маҳкамасининг фароғатига кўра ўзбек адабиётининг йирик намоёндаларидан бири, Ўзбекистон халқ шоираси Зулфия таваллудининг 80 йиллиги мамлакатимизда кенг нишонланади. Ватанга муҳаббат ва боқий садоқат туйғуларига йўғрилган ҳамда гўзаллик, дўстлик, қардошлик васф этилган шаффоф шеърини билан адабиётимиз ривожига улкан ҳисса қўшган шоиранинг таваллуд тўйини нишонлаш учун қизгин тайёргарлик кўриломоқда.

Ана шу кутлуг айём олдидан Зулфия онанинг сўхбатларида бўлди.

— Зулфия она, ҳассос шоира, халқимиз қалбига садоқат тимсолига айлانган аёлининг бу-гун қандай қувончу ташвишлари билан яшаётгани муҳлисани қизиқтириши табиий...

— Шу кунларда ифтихор билан яшайман. Қувонч шундаки, азалдан маънавияти, тарихий қадриятларига бой халқимиз яшади, яратувчанлик ишлари билан машғул бўлиши учун диёримизда муқаррар, бузилмас тинчлик- оқолиғи билан барқарор. Юртимиз нурафшон истикбол сари дадил оқимолмоқда. Халқимиз тобора ўзининг топа бориб — ўз туги, байроғи, мадҳиясига эга бўлди. Ўзбекистонимиз мустақиллик нашлаб масрур бу кунларда қувониб яшайди, яйраб ижод қил-май бўлади! Ташвишларим ҳам жуда ширин: ўғил-қизимга — она, неваро чеварларимга — буяман. Минг шўқри, ҳали ҳам хонадонимдан муҳлис-лар пойқадами узилган йўқ.

Қолаверса, ҳозир ҳам қаламим қўлимда, дилимда ҳайратим мўл. Ёниб, яйраб шеър ёзайман. Келажак авлодга ўтмишнинг сирли ва ажойиб қатламларини очиб бер-гим келади. Бироз шо-шиб ёзайман. Чунки айтганим гапим кўп ҳали, бошлаб қўйган нарсаларим бисёр. Сурункали ижодий меҳнатдан сўнг баъзан чар-чайман. Ёшу сўхатимнинг таъсири боиси, суръат ва са-мара ҳам илгартигидек бўлмас-да, ижод қилишман. Умр — сув-деск югурди. Дилдаги дарду шод-лигимни шеърларимда айтиб олай, дейман-да.

— «Саодат» журнали Сизга фарзанд мисоли десак муболага бўлмас. Ойноманинг халқимиз севган наслардан бирига айла-нишда сизнинг хизматларингиз бекиё...

— Ҳа, «Саодат» журналида оз эмас—кўп эмас — 33 йил бош муҳаррирлик қилдим. Ум-рининг ойнама билан боғлиқ даврини доимо мамнуният ва

қониқиб ҳисси билан эслайман. Бу йиллар саҳифаларида қан-чалан-қанча азиз хотирларим қат-қат. Шуни қувониб айта-манки, бүгун журналининг тақ-дирини ишончи қўлларда. «Саодат» ўз вазифасини аъло дара-жада бажаришга қодир. Кўни кеча журнал жамоаси билан бирга тушган суратимизни то-пиб олдим. Қачонларидур сурат ортига «Саодат»нинг саодатли жамоаси» деб ёзиб қўйган экан-ман. Ҳозирги кунда аҳил ва ҳам-жизатликда меҳнату ижод қил-ган ўша жамоамиз аъзоларининг кўпчилиги юртимизда таниқ-ли олма, шоира ва журналист, турли газета-журналларнинг

инсон эди. Ўта нозик таъби бор эди. Ҳамид Олимжон тарихни ва халқ оғзаки ижодини пухта билар, фаолияти жуда серқир-ра эди. Ҳамид Олимжон, Га-фур Гулом, Ойбек, Миртемир, Усмон Носир каби ижодкорлар ўз даври адабиётининг етук куч-лари эди. Гарчанд оиламизда адабиётнинг беҳад қадрлангани мени болалигимдан шеърятга ошно этган эса-да, эл орасида шоир бўлиб танилишимда ана шу буюк сиймолар яратган кат-та алабий муҳитнинг таъсири бекиё бўлган, деб ўйлайман.

— Маълумки, шеърларингиз Ҳиндистон, Миср, Вьетнам ка-би жаҳоннинг бир қанча мамла-

Мен бутлур Ўзбекистонда ўт-ган Қозғоғистон Республикаси кунларини ҳамиша хурсандлик билан эслайман. Унутлаёганг удумларимизга қайта жон ба-ғишлаган ўша анжуманининг та-шаббускори ҳам илмпарвар, ма-даниятпарвар юртбошимиз Ислам Каримов эди. Ўша ан-жуман баҳона Ўзбекистонимиз-нинг барча шаҳар ва қишлоқ аҳли қозоқ халқининг мадания-ти билан яқиндан танишди. Шу-нингдек, Қорақалпоғистон Рес-публикаси кунлари ҳам орол-бўйлик қардошларимизнинг ўзига хос адабиёти ва санъати билан яна бир бор ошно бўлиш имконини берди. Вақти-вақти билан шундай учра-шувларни ўтказиб ту-риш ҳам меҳмон, ҳам мезбон учун бирдек фойдали. Зотан, муайян халқ мадания-ти билан танишиш ха-лқнинг маърифатини ўстирувчи, дўстлиқни мустақамловчи муҳим омилдир. Қолаверса, «Меҳр — кўзда» деб бе-жиз айтилмаган.

— Ўтган йили Президент Фармонига биноан республика-мизнинг бир гуруҳ ижодкорлари халқимизнинг маънавият ва маърифатини юксалтириш йў-лидаги катта хизматлари учун ватанимизнинг қисмаси ишонча-ри билан тақдирланди. Сиз ҳам «Дўстлик» орденига сазовор бў-лингиз. Бундан биз, муҳлис-ларингиз ҳам жуда қувондик.

— Республика раҳбарияти нафақат ижод аҳлини, балки бирча соҳа вакилларини, пеш-қадамларни маънавий рағбат-лантириш, қўллаб-қувватлаш борасида ибратли ишларни амалга оширмоқда. Шундай юк-сак нишон билан тақдирлани-шим ҳам, таваллудимнинг 80 йиллигини нишонлаш тўғриси-

даги фармойиш чиқиши, сен-тябрь ойида «Туркистон» са-ройида ижодига бағишланган кеча ўтказиш белгилангани ҳам ҳукуматимизнинг адабиётимиз-га, умуман, маънавиятимиз ра-нақига жуда катта эътиборидан далолат, деб биламан. Бундай эътибор менга улкан масъулият юқлайди ва бу масъулиятни адо этишда худойимдан ўзимга қуч-қувват сўрайман. Қолаверса, ана шундай талбирлар ҳар бир ижодкорга малад, юртининг ке-лажак шоирлари иқболи учун ҳам муҳимдир. Кўни кеча Тош-кентдаги мактаб-лисей ўқувчи-си — ёш шоира Дилфўзaxonни-нг илк китобини ўқидим. Бу гунаҳда истиқболнинг катта умидини кўриб қувондим. Уни-нг Бобурга бағишлаб ёзган шеърда ёш юракнинг масъум ва тоза гурури барқ уриб тур-ганидан ҳайратландим. Ҳозирги кунда бундай умидли ёшлари-миз ҳам эмас. Улар — узулук-сиз бир силсиладек давом этиб келаётган улкан ўзбек адаби-ётининг энг навқирон бўғини — истиқбол фарзандларидир.

Бутун жамиятимизда юз бе-раётган янгиланишларнинг ил-дизи теран. Катта йўлга чиқиб олди. Бораётган манзилимиз аниқ, Халқимиз саломатли, қу-дратли ва маърифатлидир. Юрт тинч-омон экан, вақтинчалик иқтисодий қийинчиликларининг ҳаласмай ортда қолишига, Ўз-бекистонимиз истиқболи пор-лоқ бўлишига юртдошларимиз-да ишонч кучли. Мен ана шу ишончнинг янада барқарор бў-лишини тилайман. Зеро, бутун кўнглида юксак ишонч билан буюк мақсадларни амалга оши-ришга енг шимарган халқнинг эртага, албатта, турмуши фара-вон, ватани обод бўлиши му-қаррар.

Гулом МИРЗО.
(ЎЗА).

ЗУЛФИЯ: ИФТИХОР БИЛАН ЯШАЯТМАН

раҳбарлари. Мен улар билан доимо факрланаман.

— Ўхшаши йўқ бу гўзал бўстон.

Достонларда битган гулистон...
Ўз вақтида устоз шоир Ҳамид Олимжон дийримиш ана шу-дай ёниқ сатрларда қўйлаган эди. Агар устоз Ўзбекистон миллий истиқлолга эришган бўлгани кунларини кўрганида, кўнгли қанча-лик гурурга, шавқат тўлган бў-лур эди...

— Бу ўй баъзан мени ҳам қўлгаб олади. Шундай кезларда «Баҳор келди сени сўроқлаб» мисраларини кўп такрорлайман. Юрта келган бу боқий баҳор-ни кўриш бахти таассуфки, на-сиб этмаган экан. У киши жуда завқли ва ниҳоятда юраги тоза

катларда чоп этилган. Собиқ Иттифок республикалари халқ-лари тилларига таржима қилин-ган. Ўзингиз ҳам кўплаб халқлар адабиётининг асарларини тили-мизга ўтириб, ўзбек китобхона-ларига тақдим этгансиз. Мустақил Ўзбекистон беҳад таълимли халқ-роқлик рингталари адабий алоқалар равангага нечоғлиқ хизмат қилди?

— Ўзбекистонимиз жаҳон-нинг кўплаб мамлакатлари билан борли-келини йўлга қўй-гани жуда қувончли ҳолдир. Президентимизнинг бу борада-ги сазй-ҳаракатларини эътироф этиб, айтаманки, тез орада хал-қаро ҳамкорлик барча соҳалар-да, шу жумладан, адабий-мала-ний алоқалар йўналишида ҳам ўз самарасини берали.

РАШК

Ўлтирибман дарё бўйида,
Юрагимда рашк билан ҳавас,
Дарё оқиб борар... қўйида
Кўш нури, баҳорги нафас.

Йўқ, рашкминни кўзатган бўмас!
Чунки, мен ҳам халқ денгизида
Баҳор нафасини ҳам сезаман.
Дарё оқиб ётар изида,
Мен истасам жаҳон кезаман.

Лим-лим сувдан узолмайман кўз,
Тўқинларда тирик ҳаяжон.
Кўш миллион ва миллион юлдуз
Бўлиб унга сочилган маржон...

Тепасида учар гала қуш,
Аргимчонинг дарёга солиб.
Тоғ еллари уриб ўтар тўш,
Салқинидан шаҳарга олиб.

Йўқ, рашкминни кўзатган бўмас!

Ишк ва хижрон оловларидан
Омон чиққан қайноқ дилим бор,
Мен қўшли эл фарзандиман,
Бахтлиманки, ёниқ нафас ёр.

Нихоҳ кетар тўқинлар билан,
Соҳилларда сўқ билан қараб,
Қўлда кетмон, бир чол дарёдан
Богига сув очади яйраб.

Қумуш сочдай ёйилар сув ҳам,
Қўйилади тупроқ қўйинга.
Менинг қалбим рашк бўлиб шу дам
Осилади сувнинг бўйинига.

Ховуч-ховуч ичади қизча,
Серб бўлиб кетар ташна лаб.
Шеърим ўқиб бир ҳовуч сувча
Баҳра олариман бирон қулаб?
Шу рашк мени қийнар бу нафас!...

ЗУЛФИЯ,
Ўзбекистон
халқ шоираси.

СЕНИ КУЙЛАЙМАН, ҲАЁТ!

Яшаш азиз ҳисси танда кезганда,
Умр кўпи кечиб, армон дилини эзганда,
Хатто ўзини хаста, заиф сезганда,
Оғир, бенаф ўйдан юрак безганда
Сени қуйлайман, ҳаёт!

Ҳар саҳфанг ўқилгич янги бир китоб,
Ўтмишим, эртами тугилар ҳар боб —
Яшаш ва ёшишга қилганда китоб,
Сукут ҳижолатини енгмоқ азмида
Сени қуйлайман, ҳаёт!

Ҳар фасл бир ажиб тароват тўкса,
Тўкин куз ҳосили шохларни букса,

Янги ризқ-ёмғир, қор тоғларга чўкса,
Баҳор гулини кўзга суртмоқ азмида
Сени қуйлайман, ҳаёт!

Сен ўзинг кун сари ўсган фарзандим,
Гоҳ чакноқ шодлигим, гоҳ аччиқ зардим.
Меҳнат зафарларим, бешифодардим,
Дўстдан меҳр — мактуб кутмоқ азмида
Сени қуйлайман, ҳаёт!

Сенинг ўзинг ширин ва тансиқ тўхфа,
Ҳар умр бахт шонини йўғураб супра,
Йўғурмоқ минг тахлит ва минг бир турфа:
Бу мактабни қайта ўтмоқ азмида
Сени қуйлайман, ҳаёт!

Қуйлайман, қуйламоқ кун сари мушкул,
Мен сенман, сен менинг борлигим буткул.
Елкамга юк ортиб, қўлимдан тугтил,
Бу бахтни назмга тўймоқ азмида
Сени қуйлайман, ҳаёт!

• Элга хизмат — олий ҳиммат

ҚЎЛИНГИЗ ДАРД КЎРМАСИН, НОВВОЙЛАР

Уларни одамлар ҳар кунни шунай деб алқашади

Бир гуруҳ нуруний отахонлар «Заркент» маҳалласи чойхонаси томон йўл олишар экан, «Исёик нон» дўқони-дан бўйсилдоқ оби на харид қилдилар-да, белбоғларига туғишди.

— Қўлингиз дард кўрма-син, Неъматжон болам,— деди Обидон ака чоллар номидан.— Ҳар тонг чойхо-нада ўтириб сенинг қақинг-га дуо қиламиз.

— Эй, нимасини айтасиз дўстим, Жалолхон билан Мухаммадхоннинг олдига тушадиган новвой камла-нам топилади,— дея унинг гапини маъқуллади Мама-дали ака.

Улар новвойлар ҳақида дуо қилиб, чойхона томон боришар экан, беҳатиёр уруш йиллари Сталинград остоналарига кечган бир во-қеани эслашди. Ўшанда уч кеча-ю кундуз давом этган оғир жангдан сўнг озиқ-ов-қат тутаб, батальондаги 75 нафар аскар оч-наҳор қол-ганди. Обидон аканинг халтасидаги ярим буханка нон кўларга тўтиб бўлди. Бир тишладан бўлиб ейишди. Эртаси тушгача шу билан жон сақлашди... Бун-дай ҳол яна кўп бор такрор-ланди. Мана шундай қийин-чиликларни кўрган мўса-фидлар бутунги турмушлар-ига шўқорланган айтишди...

Намаган шаҳрида «Мансур Толиб» фирмаси-га қарашли «Исёик нон» дў-

қони очилганига икки йил-ча бўлди. Дўқонга Германия-дан келтирилган жиҳозлар ўрнатилган. Бу ерда ҳозир ҳар соатда 120 килодан нон ва нон маҳсулотлари тайёр-ланмоқда. Тангирдан энди-гина чиққан ширмой нон ва ҳар хил бутирсоклар, фран-цуз батони, печенье ва бош-қа маҳсулотларни аҳоли се-виб харид қилаётир. Шунин-гдек, дўқонда макорон ва торт тайёрлаш ҳам йўлга қўйилган.

Ҳалол меҳнати билан эл-урт орасида обрў ва эътибор топанга Маъруфхон Турсунов ҳамшаҳарларнинг оғирини енгил қилиш ниятида маз-кур дўқонни барпо этди. Дон маҳсулотлари комбинати маъмурияти эса бу борада Уста новвойлар Неъматжон Акбаров, Жалолхон Дадахо-нов ва Мухаммадхон Рўзи-матовлар аҳолини исёик нон билан узулусиз таъминлаш-да гайрат кўрсатишмоқда.

Тугуруллат
СУЛАЙМОНОВ,
«Халқ сўзи»нинг
жамоатчи муҳбири.

• Халқ — истеъдодлар манбаи

Фольклор-этнографик бадий жамоаларининг «Чашма-94» республика кўрик-тайловиди Чироқчи туманининг «Уфқори» ансамбли ғолиб бўлди. Биз ушбу жамоанинг бадий раҳбари А. АБДИЕВани сўхбатга тортдик.

— Анора опа, аввало ансамблнинг ташкил этилиши ҳақида гапириб берсангиз.

— Қашқадарь азалдан фольклор санъати ва халқ оғзаки ижодига бой дийр.

1989 йилнинг баҳориди Чироқчи тумани маданият уйи қошида фольклор-этнографик дастасини ташкил этишга му-ваффақ бўлди. Унга тумани-мизда мавжуд фольклор санъати намуналарини тик-лаш, уни давом эттириш ва тарғиб қилиш учун бу санъат-дан хабардор кишиларнинг бошини қовуштирдик. Нати-жада ансамблмиз аъзолари 21 кишига етди.

— Ансамблини нима учун «Уфқори» деб номлагингиз-лар?

— «Уф» — қадим шарқ анъанавий ижрочилигида кар-сак йўли билан ижро этиш деган маънони англатади. Дас-туримиздаги куй-қўшиқлар-нинг кўпчилиги, рақсларимиз ва ижро йўсинимиз қарсак ча-лиш, қўл ҳаракатларига мос бўлгани учун ҳам уни шундай деб номладик.

— Маълумки, Қашқадарь-да ўзига хос фольклорчилик мактаби мавжуд. Уни ўрганиш, ривожлантириш ва бой ижро-чилик анъаналарини тиклаш миллий санъатимиз ривожига муҳим аҳамият касб этади. Жамоа бу борада ҳам тарғиботчилардан бўлса керак, албат-та?

— Ансамблимизнинг асосий мудиаси ҳам ана шу. Собиқ тузум даврида бой фольклорчилик меросимиз оёқ-ости қилинди. Оқибатда унинг нодир намуналари таназ-зулга ўз тутди. Ҳозир жумладан, тўйларда ижро этилган-ган, халқимиз орасида машҳур бўлган «Сурма», «Нор

келади», «Дўмбирам», «Ҳо, қирғиз» каби қўшиқларни кекса онахон-отахонларнинг оғиздан ёзиб олиб қайта тиклаб, уларга дастуримиздан жой бердик.

— Айни дамда санъатимизни миллий йўналишга олиб чиқиш борасида яна қандай юмушларни амалга ошириш лозим, деб ўйлайсиз?

— Бу борада Чироқчи туманидаги «Чияли» мавзесида, «Қалқама» хўжаликлари ҳудудида истиқомат қилаётган аҳоли ўртасида мавжуд бўлган миллий лапарларни тик-лаш лозим. Тез кунларда Лангар қишлоғиди отахон ва онахонларимиз иштирокида «Беш қарсак», «Қўқлада» дав-лат хўжаликлари ҳудудларидаги аҳоли ўртасида ижро эти-ладиган «Чанқовузилар» ка-би фольклор намуналарини тиклаш ниятимиз бор.

— Халқ оғзаки ижоди наму-налари ва алла айтиш вилот кўригида ўзинингизнинг биринчи ўринини эгаллаганингиздан ха-баримиз бор. Аллани бениҳво маҳорат билан ижро этганин-гизнинг боиси нимада?

— Алла, энг аввало, мил-лий маданиятимизнинг бой ме-роси ҳисобланади. Алладан ҳаёт бошланади. Алла айтма-ган она — она эмас. Бу тан-лов алла айтиш анъанаси тар-ғиботи йўлида ҳам муҳим қа-дам, десак арзийди. Турмуш ўртоғим бундан бир неча йил аввал вафот этганларида, ўғ-лим Ёлғоржон бир кунлик ча-қалоқ эди. Уни алла айтиб вояга етказдим. Алла айтиш менинг ҳам овуноғим бўлиб қолган. Алла айтганим сайин енгиллашиб, айтгим келаве-ради.

— Фарзандларингизнинг ҳам санъат йўлидан боришини

истайсизми?

— Албатта. Санъатда мен қилолмаган, қурбим етмаган нарсаларга фарзандларим эришса, улар ҳам халқ хизмати-да бўлишса, дейман. Айни дамда бир қизим, бир ўғлим ансамблда иштирок этишди. Мана шуниси менга таскин беради.

Сўхбатни «Халқ сўзи» муҳбири
Ўтган ДҮСТЕР олиб борди.

АЛЛА АЙТГАН САЙИН АЙТГИМ КЕЛАДИ

БИР КЕЧАДА МИЛЛИОНЕР БҮЛДИ

Верхотур шаҳри фуқароси Константинга омад қилиб боқди. У Тур дарёсида ов қилиб ҳар бири 3-5 килолик 53 дона налим балигини тут-ди.

Шаҳарда налимнинг бозори қаққон экан. Харидорлар унинг ҳар килосига 5 минг рубльдан ташлаб кетишар-пти. Шундай қилиб овчи бир кечада миллион рубллик бўлди.

«ЕЛКАМНИНГ ЧУҚУРИ КҮРСИН...»

Уфалик кўё жаҳд билан «бу дароҳни елкам-нинг чуқури кўрсин» деганча тўйхонани тарк этди.

Базми жамшид пайти, қуёв бола келиннинг дўндиқ-қина дугонасини тез-тез уйинга тақлиф қилди. Охири оқибатда улар ошхонада ширингина сўхбатлашганда рашк ўтида ёнган келин отилиб кирганча ювинди со-линган костюлкани бўлажак эрининг бошига тўнтарди. Афти-бастини лафша ва ўшт қолдиқларидан нари-бери тозалган қуёв келинни ташлаб қочишдан ўзга чора тополмади.

СУВ ЭМАС...

Заниёта туманининг — Ўзгонгузар посёлка-сида яшовчи Ўткирбекнинг сирни очилди.

Ярим тунда ўғилчаси чанқаб сервантда турган мине-рал сувлардан бирини очиб шишаси билан даст кўтарди-ю бирдан нафаси қайтиб ўхчиб қолди. Шишадаги сув эмас ароқ экан. Ўткирбой ишдан қайтган олиб келган ароғини сув шишасига қуйиб қўяркан, хотини ва бола-лари «Шадлот Роза»ни қимир этмай кўришар у эса бу муддат ичида уч-тўрт марта сервант олдига келиб кетар-кан. Шу кўни Ўткирбой сервантдагини «запас»га қолди-риб, дўстиникига таштакка чиқиб кетди.

ҚОРҚИЗ БОШСИЗ ҚОЛДИ

Номаталум маняк Челябинскидаги Тагарин ном-ли маданият ва истироҳат боғида ўрнатилган қорқизни ёмон кўриб қолди.

У муздан ясалган қорқизнинг бошини узиб ўғирлаб кетишни одағга айлантирди. Бир неча бор қайта тиклан-масин, барибир шу ҳолат такрорланарди. Боғ ходимла-ри «қорқизнинг боши безорига бирор аёлни еслатаёт-ганга ўхшайди» деб фараз қилишди.

ДУН АДАШМАДИ

Банок аэропорти божхона хизматчиси Б. Абулғабдиевнинг Дун қақабли ити мўлжални тўғри олди.

Европага отланган эр-хотин Пьерронелар Япония-дан Швейцариянинг «Несте» фирмаси конфетларини Францияга олиб кетаётганлари итнинг эътиборини то-ртди. Дун қўтини қўриши биланоқ ғазабга минди. Бу божхона ходимини сергалантирди. Йўловчилар қанча-лик қаршилик кўрсатишмасин барибир қўти очилди. Конфет ичидаги жажжи пакетчаларда тийхандлик мол-далари жойланган экан.

• Халқлардан сатрлар

МЕҲР КУНДА КЕРАК

Укам Фахриддин Тожиев қўйраб туманидаги Гофур Гулом номи 33-мактабда адабиёт муаллими бўлиб ишларди. Лекин бешафқат ўлим уни қирқ икки ёшида ҳаётдан олиб кетди. Беш бола келинимиз Назиранинг қўлида қолди. Албатта, уни ёлғиз-латиб қўётганимиз йўқ. Лекин оғир дамларда укамиз ҳурма-тини қилиб, биз билан ёнма-ён туриб, ҳамдард бўлишган қадрдон дўстлари Ўзбекистон Журналистлар уюшмаси аъзоси Шух-рат Жабборов, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган журналист Асрор Аббасовлардан бир умр миннатдоримиз.

Янги йил арафасида укамизнинг дўстлари унинг хонадонига ташириб буюришиб, фарзандларини байрам билан қўлгаб, со-ғалар беришди. Моддий ёрдам кўрсатишди. Гап нўлда ёки моддий ёрдамда эмас, балки дўстга садоқатда. Инсон хотира-сини азиз билган инсонлар олдига бир умр таъзимдан.

Хайриддин МУҚИМОВ,
Ўзбекистон Журналистлар уюшмаси аъзоси.

КИМНИ АЛДАЯПМИЗ?

Агар ўз уйимизда бир-биримизни алдасак, оилада кут-бара-кага, иймонам дарз етади. Ўз юртимизда бир-биримизни алда-сак-чи? Гап шундоқки, ақинда Андижон туманидаги бозордан маҳси сотиб олган эдим. Ўйеа келиб қийиб кўрсам, қўнжи тор, бировнинг ёрдамисиз ечолмайман. Дўқондан олган кенгениа шим-мени ҳам бир ювиғалик ҳали бор экан. Тор бўлиб қолди. Қўқонда чиқарилаётган пайпоқлар ҳам бир мартикал қийишга ярайди холос. Энди айтганича, қанчогена «чипорт» моллар ҳақида оғзимизни қўптириб гапирганимизда ишлаб чиқарилаёт-ган қийим-кечаклар ҳақида гап кетса, музаам бўлиб қоламиз? Сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқариш билан биз кимни алдаймиз? Бу кимга зиён, кимга фойда?

Ў. ТҮЙЧИЕВ,
Избоскан тумани.

АРМОН